

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W RZAŚNIKU ZA 2019 ROK

1. WPROWADZENIE

Podstawowym aktem prawnym, który sankcjonuje działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Oprócz zadań wynikających z ustawy zasadniczej, Ośrodek realizuje również zadania wynikające z innych ustaw, a w szczególności z:

- 1) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- 2) Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- 3) Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów
- 4) Ustawy z 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci
- 5) Uchwały Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie ustanowienia rządowego programu "Dobry start"(M.P. z 2018 r. poz. 514).
- 6) Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych
- 7) Ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych
- 8) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- 9) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 10) Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
- 11) Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego
- 12) (tj. Dz.U. z 2018 r. poz. 2094)
- 13) Ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego
- 14) Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie
- 15) Uchwała Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Obszarem działania GOPS jest Gmina Rzaśnik obejmująca 28 sołectw. Gmina położona jest na powierzchni 167,42 km². Liczba mieszkańców gminy na dzień 31.12.2019r. wyniosła 7034 (pobył stały i czasowy).

2. ORGANIZACJA

Szczegółową strukturę organizacyjną Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rzaśniku oraz podział zadań określa Regulamin Organizacyjny. Pracownicy zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymagania ustawowe w zakresie posiadania kwalifikacji. Wykonują swoje obowiązki stosownie do potrzeb mieszkańców gminy- zarówno indywidualnych jak i zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej – w oparciu o obowiązujące w Ośrodku procedury a także przepisy prawa. Według stanu na dzień 31 grudnia 2019r. w GOPS zatrudnionych było 11 osób. W celu podniesienia kwalifikacji pracowników i oraz efektywności pracy– pracownicy GOPS mieli możliwość wzięcia udziału w licznych szkoleniach/ seminariach/ konferencjach. Dzięki temu, pracownicy mają możliwość zaktualizowania posiadanej wiedzy, poprawy warsztatu pracy, doskonalenia umiejętności interpersonalnych i społecznych. Szkolenia, w których brali udział pracownicy GOPS finansowane były zarówno z budżetu gminy jak i budżetu państwa jak również z funduszy europejskich. Świadczenia pieniężne realizowane są w stosownych systemach informatycznych zatwierdzanych przez MRPiPS.

Większość spraw, którymi zajmuje się Ośrodek a w szczególności dotyczących świadczeń w formie pieniężnej oraz w formie usług wymaga przeprowadzenia postępowania zgodnie z KPA i wydania decyzji administracyjnych. W roku 2019 wydano 2 939 decyzji administracyjnych oraz informacji:

- 1) 252 decyzje administracyjne dla podopiecznych z zakresu pomocy społecznej
- 2) 941 decyzji administracyjnych z zakresu świadczeń rodzinnych i zasiłków dla opiekunów
- 3) 46 decyzji administracyjnych z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego
- 4) 101 decyzji administracyjnych oraz 930 informacji z zakresu świadczeń wychowawczych
- 5) 669 decyzji administracyjnych z zakresu świadczeń Dobry start

Ośrodek na bieżąco (co 14 dni) przekazywał do pięciu Biur Informacji Gospodarczej, informacje dotyczące dłużników alimentacyjnych (liczba dłużników, wysokość zadłużenia).

3. WYDATKI W GOPS W 2019 ROKU

Opis	Kwota ogółem	Budżet państwa	Budżet gminy
Wydatki na świadczenia podopiecznych			
Świadczenia społeczne	12 131 429,29	12 075 898,26	55 531,03
Składki społeczne od niektórych świadczeń	217 702,76	217 702,76	0
Składki zdrowotne od niektórych świadczeń	43 047,70	43 047,70	0
Wydatki na dzieci w rodzinach zastępczych	56 797,80	0	56 797,80
Wydatki na osoby w DPS	65 474,50	0	65 474,50
Opłaty za osoby w schroniskach	20 844,60	0	20 844,60
Zakup nagród konkursowych	499,13	0	499,13
	12 535 795,78	12 336 648,72	199 147,06
Wydatki związane z zatrudnieniem			
Wynagrodzenia pracowników	477 510,36	214 960,52	262 549,84
Dodatkowe wynagrodzenie roczne	30 835,07	8 693,77	22 141,30
Wynagrodzenia bezosobowe	655,38	655,38	0
Składki od wynagrodzeń	89 108,26	24 189,75	64 918,51
Składki na Fundusz Pracy	9 685,91	3 428,33	6 257,58
Badania lekarskie	430,00	150,00	280,00
Wyjazdy służbowe i ryczałty na samochód własny	3 580,78	66,86	3 513,92
Odpis na fundusz świadczeń socjalnych	11 788,00	3 741,00	8 047,00
Zapytania o niekaralność	30,00	0	30,00
Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	200,00	0	200,00
Szkolenia i dojazdy na szkolenia	10 454,28	2 582,63	7 871,65
Opłaty za telefon	346,32	0	346,32
	634 624,36	258 468,24	376 156,12
Pozostałe wydatki			
Zakupy rzeczowe	33 788,59	28 752,68	5 035,91
Zakup usług pozostałych, w tym:	27 323,58	17 659,45	9 664,13
	61 112,17	46 412,13	14 700,04
Wydatki GOPS łącznie	13 231 532,31	12 641 529,09	590 003,22

4. DZIAŁANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2019 r. złożono 4 wnioski do sądu o wgląd w sytuację rodziny. W 1 przypadku złożono zawiadomienie w sprawie karnej do Prokuratury. W poszczególnych sprawach pracownicy składają także zeznania w sądzie.

W 2019 r. pomocą społeczną objęto 135 rodzin, tj. 442 osoby. W 2019 r. tylko z pracy socjalnej (bez pomocy finansowej) skorzystało 43 rodziny. Populacja rodzin korzystających z pomocy społecznej jest różnorodna, tak ze względu na liczebność gospodarstw domowych, typy rodzin jak i problemy jakie je dotyczą, które są coraz bardziej skomplikowane.

W 2019 r. najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było:

- długotrwała i ciężka choroba; wynika to ze specyfiki grup klientów pomocy społecznej, wśród których dominują osoby starsze, często samotne, emeryci i renciści,
- ubóstwo, rozumiane jako brak dochodów, a także jako niezdolność do pełnowartościowego życia, spowodowaną niedostatkami środków ekonomicznych
- niepełnosprawność, która często bez pomocy osoby trzeciej uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie lub podjęcie pracy
- wielodzietność - dotyczy rodzin z trójką lub więcej dzieci

Liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w 2019 roku	
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	135
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	442

Przyczyny korzystania z pomocy społecznej w 2019 roku		
Powody	2019	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	58	157
Bezdomność	3	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa	39	214
W tym: wielodzietność	39	214
Bezrobocie	17	52
Niepełnosprawność	38	70
Długotrwała lub ciężka choroba	75	222
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym:	10	37
- rodziny niepełne	7	77
- rodziny wielodzietne	0	0
Przemoc w rodzinie	1	3
Alkoholizm	9	42
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0
Zdarzenia losowe	0	0

4.1 ZADANIA WŁASNE GMINY O CHARAKTERZE OBOWIĄZKOWYM

1) Udzielanie schronienia oraz niezbędnego ubrania, posiłków osobom tego pozbawionym z terenu gminy

Gmina zgodnie z ustawą o pomocy społecznej ma obowiązek zapewnić schronienie, odzież i posiłek osobom tego pozbawionym. Koszty pobytu naszych mieszkańców w schroniskach i noclegowniach pokrywane są wyłącznie ze środków gminy. W 2019 roku w schroniskach przebywało 4 mieszkańców gminy, a na poczet kosztów ich pobytu została przeznaczona kwota w wysokości 20 844,60.

2) Zapewnienie posiłku oraz dożywianie

Pomoc w dożywianiu realizowana była na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Program realizowany był zgodnie z umową z Wojewodą Mazowieckim. Na realizację Programu dożywiania przeznaczono w gminie w 2019 roku ogółem 134 524,22 zł., z czego środki własne gminy wynosiły 26 889,25 zł., a dotacja z budżetu państwa 107 556,97 zł. Programem objęto 195 osób, w tym 37 dorosłych.

3) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych

Zasiłek okresowy adresowany jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium, (kryterium dochodowe wynosi na osobę w rodzinie 528,00 zł, a na osobę samotną 701,00 zł) oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, brak możliwości nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku 2019 roku decyzją ośrodka zasiłek okresowy otrzymało 32 rodziny, wypłacono 111 świadczeń.

4) Sprawienie pogrzebu

W roku 2019 Ośrodek nie finansował kosztów pogrzebu. Zadanie to jest realizowane w sytuacji, gdy na pochówek rodzina nie może otrzymać zasiłku pogrzebowego z ZUS. W takiej sytuacji pogrzeb organizują pracownicy GOPS. Koszty pochówku pokrywane są wtedy ze środków własnych gminy.

5) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych

Zasiłek celowy, to świadczenie skierowane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału,

odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, koniecznych i niezbędnych drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także pokrycie kosztów pogrzebu. W roku 2019 Ośrodek przyznał zasiłek celowy 23 rodzinom. Zasiłki przeznaczane były między innymi na: pokrycie kosztów opału, zakup żywności, odzieży, obuwia, środków czystości, niezbędnego sprzętu gospodarstwa domowego, pokrycie kosztów zakupu leków. W szczególnie trudnych i skomplikowanych sytuacjach rodzinnych przyznawane są zasiłki celowe specjalne, których w 2019 roku udzielono 19 rodzinom.

6) Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego

Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi. W 2019 roku tego typu świadczenie nie było wypłacane.

7) Praca socjalna

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym i prowadzona jest z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej oraz ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Pracownik socjalny powinien przyczyniać się do wzmacniania zdolności swoich podopiecznych do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów oraz aktywizować zawodowo i społecznie. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. W roku 2019 pracownicy socjalni Ośrodka udzielili pomocy tylko w formie pracy socjalnej 43 rodzinom. W ubiegłym roku pracownicy socjalni brali udział w wielu interwencjach domowych. Jednym z wymiernych wskaźników badania efektywności pracy z klientami pomocy społecznej jest kontrakt. W kontrakcie socjalnym opracowuje się ocenę sytuacji osoby lub rodziny oraz formułuje cele, które ma osiągnąć osoba lub rodzina dla przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej; takich kontraktów w 2019 roku było zawartych 5.

8) Poradnictwo specjalistyczne

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone przez pracowników tutejszego Ośrodka osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane było przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Pracownicy udzielali na bieżąco porad specjalistycznych podopiecznym ośrodka. Osoby pokierowane przez pracowników GOPS korzystały także z porad psychologa i prawnika w tutejszym Urzędzie.

9) Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej lub rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. W roku 2019 nie było w naszej gminie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze.

10) Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych. Mieszkańcy przebywali w 2 różnych domach w zależności od profilu. W 2019 roku Ośrodek pokrywał odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej dla 3 osób, na łączną kwotę 65 474,50 zł, czyli oprócz kosztów pokrywanych przez osobę przebywającą w domu pomocy (70% jej dochodu) i ewentualnie jej rodzinę, gmina wydatkuje średnio 2 728,10 zł za jedną osobę miesięcznie. Wpływy od rodzin z częściowej odpłatności za pobyt w DPS za rok 2019 wynosiły 00,00 zł, ze względu na brak osób zobowiązanych do alimentacji względem osoby skierowanej do DPS.

11) Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych

Zasiłek stały jest świadczeniem przysługującym osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi dochód bądź uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego. Kwota zasiłku nie może być niższa niż 30 zł miesięcznie. Od dnia 1 października 2018 r. maksymalna kwota zasiłku stałego wynosi 645,00 zł. Jest to zadanie

własne, na które otrzymujemy dotację. W roku 2019 Ośrodek wypłacał miesięcznie zasiłki stałe 26 osobom, na łączną kwotę 133 424,18 zł.

12) Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne

W roku 2019 Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne 24 osobom pobierającym zasiłek stały. Łącznie wypłaconych zostało 223 świadczeń. Ośrodek otrzymał i wydatkował na powyższe 11 773,70 zł. Jest to zadanie własne, na które otrzymujemy dotację.

Wydatki na realizację zadań w pomocy społecznej w 2019 roku:

Forma pomocy	Liczba osób	Kwota świadczeń	Środki własne	Kwota dotacji
Dożywianie	195	123 190,52	27 627,50	95 563,02
Zasiłki celowe	42	28 641,78	28 641,78	0
Zasiłki okresowe	32	39 376,72	0	39 376,72
Zasiłki stałe	26	133 424,18	0	133 424,18
Składki na ubezpieczenie zdrowotne – od zasiłków stałych	24	11 773,70	0	11 773,70
Opłaty do DPS	2	65 474,50	65 474,50	0
Opłaty za schroniska	4	20 844,60	20 844,60	0
Razem	325	422 726,00	142 588,38	280 137,62

4.2 ZADANIA ZLECONE Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

1) Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania

W roku 2019 na usługi specjalistyczne w naszym ośrodku nie było zapotrzebowania. Zadanie finansowane jest z budżetu państwa. Gdyby taka potrzeba zaistniała Ośrodek zatrudnia osobę ze specjalistycznym wykształceniem, która realizuje tego typu usługę.

2) Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi

W styczniu 2014 r. został uruchomiony **Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z upośledzonym umysłowo typu B** z siedzibą w Wyszku przy ulicy Świętojańskiej 89a. Od stycznia 2016 roku prowadzenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Wyszku Zarząd Powiatu Wyszowskiego zlecił Polskiemu Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wyszku. PŚDS jest ośrodkiem wsparcia dziennego pobytu, przeznaczonym dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną – upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, znacznym i umiarkowanym, a także z lekkim, upośledzeniem umysłowym, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne. PŚDS jest jednostką koedukacyjną przeznaczoną dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, które nie wymagają leczenia szpitalnego. Liczba miejsc statutowych w PŚDS wynosi 40 osób. Z terenu Gminy Rząśnik do PŚDS w 2014 roku uczęszczało 3 osoby, których skierowanie nastąpiło na podstawie decyzji PCPR poprzedzonej wywiadem środowiskowym, przeprowadzonym przez naszych pracowników.

3) Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji, (potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej), w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe w pomocy społecznej. W celu ustalenia sytuacji dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, pracownik socjalny przeprowadza rodzinny wywiad środowiskowy na zasadach i w trybie określonym w przepisach o pomocy społecznej. Decyzje, potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przez okres 90 dni, wydano w 2019 roku na podstawie wywiadów środowiskowych dla 12 osób. Decyzje te są przez nas wysyłane także do NFZ.

5) ŚWIADCZENIA RODZINNE

System świadczeń rodzinnych jest systemem poza ubezpieczeniowym, zorganizowanym na zasadzie zaopatrzeniowej, finansowanym z budżetu państwa. W gminie Rząśnik realizacją świadczeń rodzinnych zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia rodzinne są udzielane na okresy zasiłkowe, które trwają od 1 listopada jednego roku do 31 października roku następnego.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadza następujące rodzaje świadczeń:

- zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do świadczeń rodzinnych jest przeciętny miesięczny dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie z roku kalendarzowego poprzedzającego okres zasiłkowy. Kryterium dochodowe dotyczy dochodu netto, tj. po odliczeniu podatku dochodowego i składek na ubezpieczenie społeczne oraz zdrowotne; wynosi 674zł i 764zł, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Określone w ustawie kryterium dochodowe powinny spełniać rodziny ubiegające się o zasiłek rodzinny oraz dodatki do niego. Kryterium dochodowe obowiązuje również przy ustalaniu prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego (764 zł), a także jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (1922zł). Pozostałe świadczenia są niezależne od wysokości dochodu rodziny. W sytuacji gdy rodzina przekracza ustawowe kryterium istnieje możliwość przyznania tych świadczeń z zastosowaniem tzw. mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Dla przykładu - jeśli rodzina przekracza kryterium o 380 zł, a uprawniona jest do zasiłku i dodatków w wysokości 400 zł, to od 400 odejmujemy 380 i oznacza to, że tej rodzinie należy się 20 zł miesięcznie. Gdyby ta różnica wynosiła 19 zł, rodzina już by nie otrzymała tego świadczenia, dlatego, że minimalna kwota do wypłaty, to właśnie 20,00 zł.

Obowiązuje zasada, że osobami w pierwszej kolejności zobowiązanymi dołożenia na utrzymanie dzieci są ich rodzice. W sytuacji osób samotnie wychowujących dzieci, oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców. Zasiłek rodzinny przyznawany jest w zależności od wieku dziecka pozostającego na utrzymaniu osoby uprawnionej i wynosi - 95,00 zł. na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, 124,00 zł. na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia i 135,00 zł na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Do zasiłku rodzinnego przysługują **dodatki** z tytułu:

- **urodzenia dziecka** (1 000,00 zł. na dziecko; jest to świadczenie jednorazowe);
- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** (400,00 zł. miesięcznie),
- **samotnego wychowywania dziecka** (193,00 zł. miesięcznie na dziecko a na dziecko niepełnosprawne o 80 zł więcej. W rodzinie mogą być wypłacone nie więcej jednak niż dwa dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 386,00zł);
- **dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** (95,00 zł. miesięcznie na trzecie i na następne dziecko uprawnione do zasiłku rodzinnego);
- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** (90,00 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 5 lat, 110,00 zł. - na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 24 roku życia);
- **rozpoczęcia roku szkolnego** (100,00 zł. jednorazowo – na każde dziecko rozpoczynające naukę w szkole lub na dziecko rozpoczynające roczne przygotowanie przedszkolne);
- **podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania** (113,00 zł miesięcznie na zamieszkanie w internacie lub 69,00 zł. miesięcznie na dojazd do szkoły - wypłacany przez 10 miesięcy w roku).

Aby skorzystać z dodatków należy mieć prawo do zasiłku rodzinnego. Prawo do poszczególnych dodatków ustalane jest po spełnieniu warunków w ustawie. Poza zasiłkami rodzinnymi i przysługującymi do nich dodatkami, w ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane są trzy rodzaje **świadczeń opiekuńczych**:

- **zasiłek pielęgnacyjny** (184,42 zł miesięcznie/215,84 – od 01.11.2019) - świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Przeznaczone jest dla niepełnosprawnych dzieci i niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, które nabyły uprawnienie do dodatku pielęgnacyjnego wypłacanego przy emeryturze lub rencie z FUS;

- **świadczenie pielęgnacyjne** (1583,00 zł miesięcznie) przyznawane jest osobom, które rezygnują bądź nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zawodowej, by opiekować się niepełnosprawnym członkiem rodziny wymagającym szczególnej opieki, na których ciąży obowiązek alimentacyjny. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała nie później niż do ukończenia 18-go roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej jednak nie później niż do 25 roku życia;
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** (620zł miesięcznie) przysługuje osobie, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny. Prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego zależne jest od dochodu rodziny sprawującej opiekę (764,00 zł) oraz rodziny osoby wymagającej opieki w rodzinie (niezbędne jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, a po sześciu miesiącach jego aktualizacja).

6) ZASIŁEK DLA OPIEKUNA

Celem realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 grudnia 2013 roku, Sejm w dniu 4 kwietnia 2014 roku przyjął ustawę o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Ustawa weszła w życie 15 maja 2014 roku i na jej podstawie osoby, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 roku w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, mogły (do 15 września 2014r.) ubiegać się o przyznanie zasiłku dla opiekuna. Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosi 620 miesięcznie. Wypłata zasiłku następuje po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, który aktualizowany jest co 6 miesięcy.

Jednocześnie Ośrodek opłaca składki emerytalno- rentowe i zdrowotne od świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna. Składki opłacane są za opiekunów od podstawy wysokości świadczenia - do ZUS lub składka miesięczna 94,00 zł - do KRUS.

Do katalogu świadczeń rodzinnych zaliczana jest też **jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka**, wypłacana w wysokości 1 000,00zł jednorazowo, uzależniona od kryterium dochodowego (1922,00 zł na osobę) oraz zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego opiekę lekarską minimum od 10 tygodnia ciąży.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko i nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Wypłata świadczenia nie jest uzależniona od kryterium dochodowego. Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi 1000 zł miesięcznie i przysługuje przez okres 52 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka, 65 tygodni -2 dzieci.

Cały proces ubiegania się o świadczenia obok tradycyjnej drogi "papierowej", jest od stycznia 2016r. realizowany drogą elektroniczną. Za pośrednictwem systemów teleinformatycznych: ePUAP oraz emp@tia udostępniono możliwość składania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych, świadczeń Dobry start, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o Kartę Dużej Rodziny oraz niezbędnych dokumentów jakie powinny zostać dołączone do wniosku (chodzi o takie, których obieg możliwy jest w postaci elektronicznej, a których uwierzytelnienie możliwe jest na poziomie osoby wysyłającej). Ośrodek samodzielnie pozyskuje od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych m.in. informacje o: dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych, wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz o zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych oraz dane z Urzędu Pracy.

Ośrodek na bieżąco monitoruje także sytuacje klientów i członków ich rodzin, którzy podejmują zatrudnienie poza granicami kraju. Przepisy o koordynacji zabezpieczenia społecznego, zgodnie z którymi w głównej mierze ośrodek współpracował w 2019 roku z Wojewodą Mazowieckim w tym zakresie, pozwalają naszym obywatelom korzystać ze świadczeń rodzinnych za granicą, jednak w ścisłej zależności i współpracy z jednostką pomocy społecznej z terenu miejsca zamieszkania w kraju. W 2019 roku ośrodek wydał 25 decyzji ustalających zwrot nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, odzyskano z tego tytułu **7 879,00 zł.**

Wydatki na świadczenia oraz liczba świadczeń w 2018 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba świadczeń	Kwota świadczenia
1.	Zasiłek rodzinny	9970	1 136 679,02
2.	Dodatki do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:	4825	480 742,17

2.1.	Urodzenia dziecka	31	31 026,08
2.2.	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	169	62 091,60
2.3.	Samotnego wychowywania dziecka	269	49 350,14
2.4.	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	312	33 540,00
2.5.	Rozpoczęcia roku szkolnego	1008	57 172,20
2.6.	Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym:	1459	100 165,76
2.7.	Wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1577	147 396,39
3.	Świadczenie rodzicielskie	268	249 392,00
4.	Zasiłki pielęgnacyjne	1841	348 316,00
5.	Świadczenie pielęgnacyjne	658	1 036 210,00
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	195	120 255,00
7.	Zasiłek dla opiekuna	65	39 960,00
8.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	68	68 000,00
9.	Świadczenie za życiem	2	8 000,00
OGÓŁEM		17892	3 487 554,19

7) ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

Świadczenia przysługują, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00 zł, (od 1 listopada 2019r – kwoty 800,00). Świadczenia alimentacyjne przysługują osobom uprawnionym, które mają zasądzone alimenty od osoby zobowiązanej, a egzekucja tych alimentów jest bezskuteczna. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku Ośrodek wypłacił świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla 26 rodzin, w których wypłacono świadczenia dla 40 osób na ogólną kwotę 220 900,00 zł. Zgodnie z art. 27 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, dłużnik alimentacyjny zobowiązany jest do zwrotu należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z ustawowymi odsetkami. Dłużnicy alimentacyjni zwrócili w 2019 roku kwotę 65 778,14 zł., z tego na dochody budżetu państwa przekazano kwotę 53 775,46 zł (z czego 35 771,38 stanowiły odsetki ustawowe za opóźnienie), kwota 12 002,68 zł przekazana została na dochody własne organu właściwego wierzyciela- czyli Gminy Rzęśnik. Na dzień 31.12.2019r. dług z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi w naszej gminie 1 962 108,00. Wypłata świadczeń alimentacyjnych niesie ze sobą bardzo rozległe postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzęśniku prowadzi postępowanie ogółem wobec 42 dłużników, przy czym ogólnie dłużników mamy 82, jednak postępowanie mamy prawo prowadzić tylko wobec dłużników, gdzie w sprawie wypłacane są obecnie świadczenia alimentacyjne.

W toku prowadzonych postępowań w 2019 roku przeprowadzono 14 wywiadów alimentacyjnych dłużnikami, po czym poinformowano komornika 24 o ustaleniach z wywiadów. W wyniku ustaleń zawartych w wywiadach zobowiązano 3 dłużników do zarejestrowania się w Urzędzie Pracy, jako osoby bezrobotne. Dla 5 dłużników wystąpiono z wnioskiem o aktywizację do PUP. Wysłanych zostało także 2 wnioski o ściganie z tytułu niealimentacji oraz 2 zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie alimentacji. Wydanych zostało 3 decyzje w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Zatrzymanych prawa jazdy 2

W 2019 roku Ośrodek otrzymał z budżetu państwa na realizację świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na składki na ubezpieczenie społeczne od niektórych świadczeń rodzinnych kwotę 4 039 700,00 zł.

W 2019 roku wydano 53 decyzje w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zwrotu świadczeń z tytułu funduszu alimentacyjnego nie było.

Wydatki na świadczenia alimentacyjne i zwroty dłużników w 2019 roku

Wyszczególnienie	Kwota świadczeń	Liczba świadczeń
Wypłacone świadczenia z funduszu alimentacyjnego	220 900,00	513
Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych, w tym:	65 778,14	x
1) przekazane na dochody budżetu państwa, w tym:	53 775,46	x

1.1) przekazane na odsetki (do bp)	35 771,38	x
2) przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela (Gminy Rząśnik)	12 002,68	x
Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń	1 962 108,00	x

8) ŚWIADCZENIA WYCHOWAWCZE

Od 1 kwietnia 2016r. Ośrodek realizuje ustawę z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. Program „Rodzina 500 plus” to szerokie i uniwersalne wsparcie dla polskich rodzin, którego celem jest pomoc w wychowaniu dzieci oraz odwrócenie negatywnego trendu demograficznego w Polsce. Program ten zakłada wypłatę nieopodatkowanego świadczenia wychowawczego w wysokości 500 zł miesięcznie na dziecko w wieku do 18 roku życia. Świadczenie wychowawcze na drugie i kolejne dziecko w rodzinie wypłacane jest niezależnie od dochodu uzyskiwanego przez członków rodziny. Rodziny o niskich dochodach (do kwoty 800 zł na osobę w rodzinie lub 1200 zł na osobę w rodzinie, w której wychowywane jest niepełnosprawne dziecko) otrzymują wsparcie także na pierwsze lub jedyne dziecko. W przypadku gdy dziecko objęte jest opieką naprzemienną (ustaloną orzeczeniem sądu) świadczenie wychowawcze dzieli się pomiędzy rodziców dziecka proporcjonalnie do liczby dni kalendarzowych przez które rodzic sprawuje opiekę naprzemienną. Świadczenie wychowawcze jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Wypłaty świadczenia wychowawczego i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Na realizację tego zadania gmina otrzymała 7 888 000,00 zł. Przyjęto w 2019 roku 999 wniosków, i wydano 1031 decyzji. Wydano 8 decyzji w sprawie świadczeń nienależnie pobranych na kwotę 11 000,00.

9) „ZA ŻYCIEM”

Od 1 stycznia 2017 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „za życiem” (Dz.U. z 2016 r. poz. 1860) wypłacane jest jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł. Świadczenie przysługuje niezależnie od wysokości dochodu osiąganego przez członka rodziny. Aby uzyskać jednorazowe świadczenie, konieczne jest spełnienie kilku warunków. Wniosek o wypłatę świadczenia należy złożyć w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Ponadto podstawowym warunkiem jest posiadanie zaświadczenia lekarskiego, potwierdzającego ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Zaświadczenie takie powinno być wystawione przez lekarza z którym Narodowy Fundusz Zdrowia zawarł umowę o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej, albo lekarza, który jest zatrudniony lub wykonuje zawód w przychodni, z którą NFZ zawarł umowę o udzielenie świadczeń opieki zdrowotnej posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii. Podobnie jak w przypadku jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka (tzw. becikowego) jednorazowe świadczenie przysługuje w sytuacji, gdy matka dziecka pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do dnia porodu. Fakt ten należy potwierdzić odpowiednim zaświadczeniem lekarskim wystawionym przez położną. Z wnioskiem o jednorazowe świadczenie mogą występować: matka, ojciec, opiekun prawny albo opiekun faktyczny (czyli osoba faktycznie zajmująca się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu z wnioskiem o przysposobienie dziecka) będący świadczeniobiorcą świadczeń opieki zdrowotnej lub osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji – w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W 2019 roku w naszym ośrodku wypłacono 2 takie świadczenia na kwotę 8 000,00 zł.

10) KARTA DUŻEJ RODZINY

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny jest realizowana w ramach rządowego programu wspierania rodzin wielodzietnych, skierowanego do rodzin posiadających co najmniej 3 dzieci, w wieku do 18 roku życia lub maksymalnie do 25 roku życia - jeżeli dziecko kontynuuje naukę szkolną. Do programu mogą przystąpić także rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka. Przyznanie Karty Dużej Rodziny jest bezpłatne, każdemu członkowi rodziny, niezależnie od dochodów. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą skorzystać z różnego rodzaju zniżek i uprawnień na terenie całego kraju. W okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. wydaliśmy 396 kart dla 103 rodzin. Ogółem od 2014 r do 2019 r. wydano 1233 kart dla 244 rodzin.

11) PROGRAM DOBRY START

Rządowy program „Dobry start” został wprowadzony 1 czerwca 2018 roku na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”. Świadczenie „Dobry Start” w wysokości 300,00 zł przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Świadczenie przyznawane jest niezależnie od posiadanego dochodu. Aby otrzymać wsparcie, należy złożyć wniosek. Może to zrobić matka lub ojciec dziecka, opiekun prawny lub opiekun faktyczny dziecka, a w przypadku dzieci przebywających w pieczy zastępczej – rodzic zastępczy, osoba prowadząca rodzinny dom dziecka lub dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej. W 2019 roku przyjęliśmy 669 wniosków i rozpatrzyliśmy poprzez wydanie 669 decyzji. Kwota wydatkowana na świadczenia wyniosła 307 950,00 zł, wypłaconych zostało 1027 świadczeń.

Wyszczególnienie	Kwota wypłaconych świadczeń	Liczba wypłaconych świadczeń
Świadczenie Dobry start	307 950,00	1027

PODSUMOWANIE

Głównym celem Ośrodka jest łagodzenie trudnej sytuacji osób i rodzin nie tylko w formie materialnej ale również poprzez wdrażanie pozamaterialnych form pomocy, w tym pracy socjalnej wobec indywidualnych osób, rodzin, pracy poprzez grupę, aktywizowania społeczności lokalnej.

Rok 2020 będzie dla Ośrodka kontynuacją realizowanych zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw, przyjętych gminnych programów a także podejmowaniem nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, żeby instytucja pomocy społecznej była skuteczna, efektywna i nowoczesna. Jednakże pomoc społeczna nie jest w stanie funkcjonować i skutecznie wypełniać swoich zadań bez odpowiedniego wsparcia samorządu terytorialnego, sektora zdrowotnego, sektora bezpieczeństwa, organizacji pozarządowych, itp. Tylko stała i systematyczna współpraca oraz wzajemne zrozumienie między tymi jednostkami pozwoli na skuteczne pomaganie i wdrażanie aktywnej polityki społecznej.

Planowane wydatki w 2020 roku

Dział	Rozdział	Kwota
852 – Pomoc społeczna	85202 Domy pomocy społecznej	86 000,00
	85205 Zadania w zak.przeciw.przemocy	8 100,00
	85213 Składki zdrowotne od zasiłków stałych	12 000,00
	85214 Zasiłki okresowe i celowe	78 000,00
	85216 Zasiłki stałe	104 000,00
	85219 Ośrodki pomocy społecznej	477 080,00
	85230 Dożywianie	112 050,00
855 – Rodzina	85501 Świadczenia wychowawcze	8 130 000,00
	85502 Świadczenia rodzinne, alimentacyjne, skł, społ	3 698 000,00
	85504 Wspieranie rodziny i Dobry start	379 711,00
	85508 Rodziny zastępcze	65 000,00
	85510 Placówki opiekuńczo - wychowawcze	2 500,00
	85513 Składki zdrowotne od św. rodzinnych	23 000,00
Ogółem plan wydatków		13 175 441,00